

Szegedi Egyetem

Sokoldalú és hasznos kapcsolatok érdekében

IV. Kongresszusát tartotta a Magyar-Szovjet Baráti Társaság

A Magyar-Szovjet Baráti Társaság IV. Kongresszusát tartotta. Fennállása óta ez mutatkozott a legeredményesebb időszakot lezáró találkozóknak, és már csak azért is jelentősnek mondható, mert négy-öt évenként nyílik csak alkalom ilyen jellegű összegezésre.

A Társaság jó munkája egyre nyilvánvalóbban nyilvánul meg országaink kapcsolatainak szorosabbá válásában mind a tudományos mind a kulturális munka terén. Az előbbinek lényege az, hogy lehetővé teszi eredményeink kiterjesztését korlátlan lehetőségét mindenfajta szabadalmi díj nélkül. Az együttműködés fokozására jellemző, hogy az első évek 30-40 fős szakértői csoportjainak cserekeretét messze meghaladva 1964-ben 700 küldött bonyolított le tanulságokban bővelkedő tanulmányt. A Magyar Tudományos Akadémia illetve szovjet megfelelőjének tudósai, szakemberei évente 240 hét időtartamra biztosítanak cserét, s ez azt jelenti, hogy évente kb. 70-80 szovjet szakember érkezik országunkba. 1964-ben 15, 1965-ben már 20 magyar tudományos szakember vett részt minimálisan hat hónapos tanulmányúton a Szovjetunióban, de ennél is hosszabb időt töltenek az egyezmények értelmében a baráti országban aspiránsaink: jelenleg mintegy 180 személy tartózkodik kint hároméves tanulmányi idővel.

A számadatokhoz tartozik az is, hogy mintegy 20 olyan szakmai kongresszus és konferencia van évente, amelyen hazánk illetve a Szovjetunió több résztvevővel is képviselteti magát. Hasonló érdeklődést mutatnak az akadémiák azon intézkedéseivel, melyek szovjet tudósoknak az MTA tiszteletbeli tagjává választást segítik elő. Ebben az évben 3 szovjet tudós lett az MTA tiszteletbeli tagja, egy magyar professzor pedig a Szovjet Orvostudományi Akadémiáé.

Közös tudományos kutatás folyik 1961 óta a kémia, a félvezetők, az automatizálás, a kibernetika, az élet-tan, a csillagászat, a hidrodinamika s legújabbban a szociológia területén.

A hazánkban folyó orosz nyelvoktatás fejlesztését segíti elő, hogy évente 15 egyetemi és főiskolai, 25 közép- és 25 általános iskolai nyelvtanár vesz részt szakmai továbbképzésen a Szovjetunióban, és 50-50 orosz szakos egyetemi hallgató illetve pedagógiai főiskolai végző egyhónapos gyakorlatot, és ez évben 30 műszaki és társadalomtudományi oktatási szakember részesült szakmai továbbképzésben. Felsőoktatási intézményeink közül a Budapesti Műszaki Egyetem a Moszkvai Energetikai Intézet, a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem a Kijevi Sevcsenkó Egyetemmel, a Szegedi Tanárképző Főiskola az Uzsgorodi Állami Egyetemmel, a JATE pedig az Odesszai Egyetemmel tart fenn egyre bővülő kapcsolatokat.

Vendégzereplések keretében magyar részről az utóbbi években Fischer Anni, Orosz Júlia, Mátys Mária, Lakatos Gabriella, szovjet részről Richter, Igor Ojstrah, Gaszperjan szerepeltek többek között, a nagyobb együttműködés közül vendégül láttuk a Moszkvai Együttműködési és Bjelorusz Állami Népi Együttműködési Társaság

zat és több szimfonikus zenekart, míg a szovjet színpadokon az Állami Népi-együttműködési, a Duna Művészegyüttműködési, az Operettszínház és Déryné Színház aratott megérdemelt sikert.

Az utóbbi években átlagban mintegy 180-200 kötetnyi szovjet irodalmi művet jelentettünk meg magyarul beleértve az egyre szaporodó tudományos irodalmat, a Szovjetunióban többek között kiadták Petőfi, József Attila munkáit, amelyeknek

összeállításához írószövetségünk komoly segítséget nyújtott.

Filmszínházaink az elmúlt öt év alatt 187 új szovjet filmet mutattak be, többek között a Tiszta égbolt-ot, a Ballada a katonáról-t. A magyar filmeknek a Szovjetunióban 1964-ben 110 millió nézője volt.

A kulturális illetve tudományos kapcsolatok továbbfejlesztésében új határkövet volt az MSZBT IV. kongresszusa.

Megyei művészeti pályázat

A Megyei Tanács VB Művelődésügyi osztálya a KISZ Megyei Bizottsága Nevelési Osztályával, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa Kulturális Bizottságával, a MESZÖV Megyei Igazgatóságának Szövetkezetpolitikai Főosztályával és az MSZBT Megyei Titkárságával közösen pályázatot hirdet irodalmi színpadi összeállítások, amatőrfilmek készítői, valamint képzőművész-körök számára.

Az első kategóriában írók és irodalmárok pályázhatnak olyan irodalmi színpadi összeállításokkal, amelyek a mai magyar vagy szovjet irodalom versenytársaként vagy novelláinak egyedien vagy komplexen dramatizált műveiből, amely művészen mutatja be a munkás hétköznapi életét, a szocialista emberi és testvéri együttélés gondolatokrát, a nép harcát a békéért az imperializmus ellen. A pályamunkák beküldési határideje 1966. aug. 1.

Amatőrfilmek számára hirdetnek a második kategóriában pályázatot, amelyen előnyben részesülnek a szomszédos szocialista népek testvéri összefogását tükröző alkotások. A film célja, mai életünk bemutatása, haladó nemzeti hagyományaink ápolása legyen, műfaját tekintve ismeretterjesztő vagy dokumentumfilmekkel lehet pályázni 1966. szeptember 1-i beküldési határidővel.

Képzőművész-körök a munkaszervezet és az ifjú-

ság megváltozott életének, munkájának, kultúrájának bemutatására készített festmény, grafika, szobor, stb. képzőművészeti alkotásokkal pályázhatnak 1966. augusztus 1-i határidővel. A pályamunkák a Megyei Tanács Művelődésügyi Osztályára küldendők. A Bíráló Bizottság minden kategóriában három díjat hirdet meg: I. díj 1500 Ft, II. díj 1000 Ft, III. díj 500 Ft. Az amatőr filmek első díját egy serleg is kiegészíti. A pályadíjakat 1966. aug. 20-án illetve október 1-én adja át a Bíráló Bizottság, mely a II.-III. díjat megosztva is kiadhatja.

S A K K

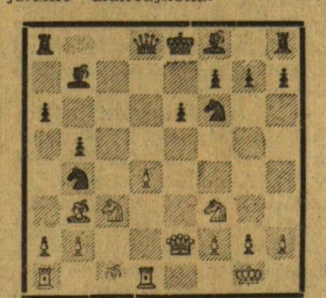
Rovatvezető: dr. Blahó György

Borisz beleszó!
Ótves korában került a kiróvi nevelőotthonba ahol 4 esztendőig tölt. Azelőtt egyszerűbb és nyersen arháznak hívták ezeket az intézeteket. Dickens írásain párlózkodott emiatt már szánni kezdené a családi tűz-hely meglétől elszakadt kisfiút. De eszünkbe jut, hogy 1941 telen Leningrádban a „családi tűzhely meleg” kifejezés pusztá jelkép, semmi valós (Ceiusis fokában mérhető) jelentése sincsen és inkább örvendünk neki, hogy a kiütéskor elhagyhatta az ostromlót, ehhez „s fázó várost. Ott, az otthonban tanult meg sakkolni a nagyob-
baktól.
1946 őszén került haza. Rendszeresen látogatni kezdte az uttórőházi sakkszakkörét. Oktatójuk, Vlagyimir Zak, később visszamelekezve emlecseli, hogy a kis Borisz csak nagyon ritkán ült le játszani, inkább a nagyob-
bak elemzését szerezte hallgat-

ni; ezekben is csak elvétve szó-
lalt bele, de olyankor mindig nagyon okosnak mondott. Am el-
előtt e gyermekkor-i magatartás-
ban nem csupán az a létező, ha-
nem valamiféle freudianus lelkesedéssel a későbbiek is
nagyarázó szimbólumot lát-
nánk, gondoljuk meg, hogy az
ember híressé vált tanítványai-
nak gyermekkorából mindig va-
lami sajátosra, a többiekől kü-
lönbözőre igyekeztek visszaem-
lekezni és lehet, hogy e vissza-
húzódnak pofonegyszerű a
magyarzata: a nagyobbak el-
tűrték a tábla mellől.

Nem sokáig, 10 éves korában
már indul az orosz köztársaság
ifjúsági bajnokságán: eredmé-
nyes szerény, de játszmában
a szakértők ráismernek az orosz-
lankörökre. (Csak a körök-
re, gondör szöke sörénye még
sehol: töltköpás - I. Sahmaji
39:343, 1962). 1948-ban 100%-kal

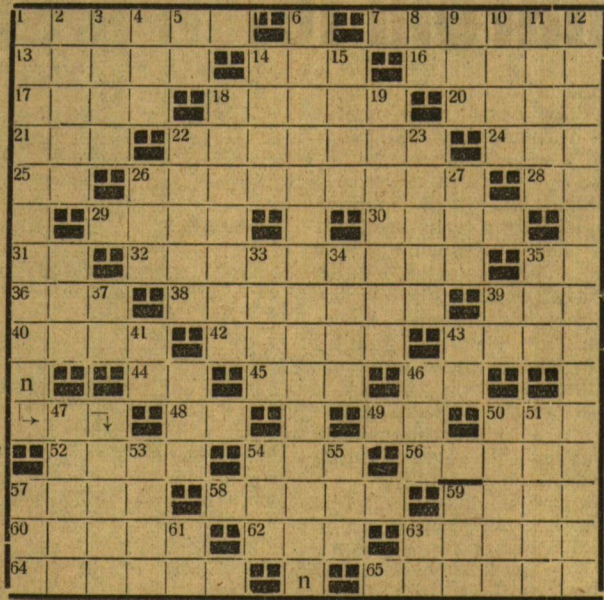
nyeri a munkaerő-tartalékok
miniszteri versenyét, 1949-ben
Leningrád, 1950-ben pedig a Szov-
jetunió diák bajnokja.

Szpasszkij-Avtonomov, Leningrád 1949. 12. 45! Hb5: 13. Fg5! Fc7 14. Ff6: 1 g f 14. - Ff6:ra d5-ön tiszt vesz 15. Hb5: Fd5: 16. Fd5: ed 17. Hd4 Kf8 17. - 00 18. Hc3! Hf5 h3 19. Vh5 ellen 19. Bd5: 1! Vd5: 20. Vc7: + Kg8 21. Vf6: 1 - sötét föladta. Ezt a 12 éves korban győzelemre vezérelt játszmáját ismeri meg előzőnk a magyar sakkozó társaságom az Asztalos-Bán tanácsnok-pár jóvoltából. „Világos erélyes játékvezetése méltó a legőszintébb elismerésre” - írják hozzá. (Amiből később korok sakk történetével kénytelenek lesznek arra következtetni, hogy akadtak nem őszinte elismeréssel kísért játszmák is...)

— Azzal a munkával, hogy az er-
edmények sem maradtak el. 1953-
ban a bukaresti nemzetközi ver-
senyen kiérdemli a nemzetközi
mesteri címet, 1955-ben a SzU
22. bajnokságában holtverseny-
ben 3-6, és ugyanez évben, 18
éves korában mint jogos adót tes-
zi zsebre az ifjúsági sakkvilág-
bajnok címet. A götéborgi zóna-
közi versenyen (1955) bejut a
világ bajnokjelöltek hollandiai
versenyére (1956), ahol a 9,5
pontos Szabo-Bronstein-Pet-
roszjan-Geiler bolyban végző.
A 23. szovjet bajnokságban, a
világban a legrosszabb baj-
nokságban, a már karmujtásny-
ra levő büszke bálnoki címűtől
csak az utolsó előtti fordulóban
űti el Korcsnoj (holtversenyben
végző az 1-3. helyen). Még
nincs is 20 éves! Rövidesen az
6. névét visszahangozza majd a
sakkvilág...
Nem, az egészen más, rövid,
egytagú nevet visszahangoz ezek-
ben az években. A 24. és 25.
szovjet bajnokság Talé, Zürich
és Portoroz Talé, a világ baj-
nokság Talé. A legfájdalmasabb
a rigai, a 25. bajnokság utolsó
fordulója: erőlteti a nyeret és
veszt - ez Talnak az újabb
bajnokságot jelent, neki pedig
a zónaközi versenyen való le-
maradást. Ez egyetlen veresége
Tallal szemben, de hiába veri
meg azután csaknem összes ta-
lalközójukor (szpartakiád, Bal-
ti-tengeri verseny, stb.) - nincs
ott Portorozban, amikor attól
az új hullám, a hír és dicsőség

KERESZTREJTVÉNY

Gyakori magyar családnév. 37. Egyforma betűk. 39. S. T. 41. A. J. 43. A fa része. 46. Egyforma betűk. 47. Ezen a helyen. 50. Kártya-kony rovar - névelővel. 51. A brazil labdarúgás kovácsolója. 53. Taszított. 54. Var. 55. Tagadószó. 57. A. T. G. 59. Ági kevert betűi. 61. A. Ü. 63. S. A.

Rejtvény 1 szelvény

Már előző számunkban megírtuk, hogy hat hónapig tartó rejtvenypályázatot hirdettünk. Most ennek a pályázatnak az első feladványát közöljük, majd folytatólagosan, minden hónap második felében jelentetjük meg a következő rejtvenyt. A július elején megtartandó nyerevénysorsoláson csak az vehet részt, aki valamennyi feladatot helyesen oldja meg, és azt határidőn belül - levelezőlapra - eljuttatja szerkesztőségünkbe. A levelezőlapra kérjük minden esetben ráragasztani a bekeretezett kis szelvényt, mert a megfejtés enélkül érvénytelen.

Beküldendő: folytatólagosan a függ. 1., 12., és 6. sor.

A megfejtéseket - az I. szelvényvel együtt - február 20-ig kérjük szerkesztőségünkhez (Magyar Tanácsköztársaság útja 10.) eljuttatni. A levelezőlapra írjuk rá: REJTVÉNY.

-i-d.

Talé, A 28. bajnokságban megismétlődik balsorsa, ugyancsak az utolsó fordulóban: ezúttal Stejn úti el a stockholmi zóna-közi versenyen való részvétel-
tel. Újabb világ bajnok! periódus, amikor csak nézi a nagyobb játékat.
(Folyt. köv.)

Cselgáncsozók

Hetfőn, szerdán és pénteken tartják edzéseiket a SZEAC cselgáncsozói Csaba Béla testnevelő tanár vezetésével. A tíz éve működő szakosztály szép eredményeket ért el fennállása alatt. Aradszky László és Kovács Sándor egyszer, Csaba Béla kétszer nyert magyar bajnokságot, Kulcsár László pedig az országos ifjúsági bajnokság megnyerése után egy évvel lett válogatott az NDK cselgáncsozói ellen. A régi versenyzők közül János József és Dóra János többszörös vidéki bajnokok, mint edzők működnek Miskolcon és Pécsen. De nem kell szégyenkeznie a mostani cselgáncsozók sem: az 1965. évi magyar felnőtt bajnokságon az összesített pontversenyben negyedik lett a SZEAC. Egyénileg Horváth Imre, Martonosi Imre és Erdélyi Endre szerepelt a legjobbak között. Idén sem akarnak elmaradni legjobb tavalyi eredményeiktől, s ehhez komoly munkára van szükség.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem az Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: Papp Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Tel.: 51-98. 23-30 Kiadásért felel: Kovács László a Csongrád megyei Lapidáridó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. Tel.: 35-00. 31-16. A lapot az intézmények dárbitozottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előzetes negyedik évre 3 Ft. Szegedi Nyomda Vállalat

Bemutatjuk

Eliás Ilona

matematikus
atléta

Lehet-e jól tanulni és jól sportolni egyszerre? Banális, unalmas kérdés - mondja az egykedvű szurkoló és félre teszi az újságot. Valóban, sokan válaszoltak már igennel, de sokan felelték nemmel is. Sőt! Néhányan azok közül is tagadták a jó sportolást és a jó tanulást testvérbárságát, akik a saját életükben már megvalósították e két egyszerű dolog kamatozó harmóniáját. Valójában tényleg nehéz helyes választ adni erre a könnyűnek tűnő kérdésre. Példákat tudnánk felsorolni, pro és kontra, akár egy tucatra való is. Ime egy a sok közül:

Eliás Ilona matematika-ábrázoló geometria szakos hallgató. 1965-ben állandó tagja volt Szeged város NB I. B-s női atlétaválogatottjának. Diszkoszvetésben megyei ranglista-vezető 35,70 méterrel (35 m a II. osztályú szint), tavaly óta sokat javult az eredménye. Szeged város és Csongrád megye 1965. évi bajnokja, számotte-

vő ellenfele a megyében nincs.

-Mikor kezdte atlétizálni?

-Nyolc éve, Orsházán versenyeztem először. Akkor azonban még nem tudtam, hogy melyik sportághoz lesek hűtlen: kézilabdáztam, kosaraztam is, amint az középiskolában lenni szokott. A diszkoszvetéssel csak tavaly június óta foglalkozom komolyan.

-De azóta egyre komolyabban! - teszi hozzá Tari János edző. Szeretném, ha Ili 1966-ban elérné a 40 métert.

Ili ugyan szerényen mosolyog, s egy „Sok lesz az János bácsi!” válasszal a maga részéről befejezettnek tekintti ezt az ügyet, mi azonban úgy látjuk, nem lehetetlen a 40 méter elérése. Eliás Ilona heti három edzésen vesz részt, s bizony nem egyszer láttuk, amikor tízszer is egymás után a ma-

gasba emelkedett kezében az 50 kilós súlyzó.

-Erősödött Ili az utóbbi időben! - mondja az edző.

Aki ismeri Eliás Ionát, az csodálkozik azon, hogyan tud idejéből hetenként hat órát sportolásra fordítani, hiszen más dolga is van. Hát ami azt illeti... Öt év alatt tényleg akadt egy s más...
-Kari társadalmi munka felelős voltam, majd IMSZ-es az évfolyam KISZ alapszervezetében, másfél évig pedig kollégiumi titkár.

S ezzel még csak nem is teljes a sor! Azt még nem mondtuk el, hogy Ili egyszer kitűnő, egyszer jó, kétszer pedig jeles eredménnyel zárta a féléveket. Hogy mennyi munkát tudnak elvégezni egyesek!

Lehet-e jól tanulni és jól sportolni egyszerre? Sokan elmondták már véleményüket. Mi is ismerünk egy tucatra való példát. Egyet itt leírtunk.

Farkas István